

Formanden. Rigsdagsmanden for Randers Amts 1ste Valgkreds har Ordet.

Schönberg: Hvad enten det er en Bildefarelse, som ligger til Grund for det her indbragte Lovforslag, eller ikke, saa er det vist, at en, jeg kan gjerne sige umaadelig stor, Masse af mindre Landeieendomsbesiddere siger Ja og Amen til det, der er udtalt i dette Lovforslag. Vi see jo, at der i saa Henseende er fremkommet et Andragende fra Randers Amts 5te Valgkreds, og jeg troer, man kunde have skaffet Tusinder af saadanne Andragender tilveie, forsynede med en betydelig Deel Underskrifter. Det er denne Omstændighed, som gjør, at man kan nære Duffe om at udtale den Betragtning, som leder En i sin Stemmegivning i en saadan Sag, og jeg skal derfor tilslade mig et Par ganske korte Bemærkninger. Jeg troer, at en Undersøgelse af det almindelige Spørgsmaal, om en bunden eller ubunden Rentefod er at foretrække, ikke for Dieblikket vil kunne lede til noget Resultat. Der er under Discussionen idag og forleden Dag præsteret saa overordentlig megen Dygtighed i denne Retning, at det fortjener at lægges al Vægt paa, og jeg mener ogsaa, det er yderst heldigt, at det er fremkommet; men jeg troer ikke, at man ligeoverfor den store Masse af mindre Landeieendomsbesiddere, der, som sagt, dele den Anskuelse, som ligger til Grund for Lovforslaget, hvad enten det nu er en Bildefarelse eller ikke, vil kunne udrette noget Egenligt, og det mener jeg ligger deri, at det aldeles ikke er theoretiske Betragtninger, der have fremaldt Duffet om at faae en lavere Rentefod, men en praktisk Forlegenhed, og, naar den er tilstede, har man ikke synderligt Die for Theorien. Næst at gjøre den Bemærkning, at jeg deler den Anskuelse, at den ubundne Rentefod tilsidst vil vise sig at være baade retfærdig og heldbringende, og vel endog egentlig talt det eneste i Virkeligheden Mulige, skal jeg lade dette Spørgsmaal i sin Almindelighed staae hen. Jeg troer derimod, at hvad der kan bidrage til at overbevise den store Mængde Mennesker, der sole sig tiltalte af Lovforslaget, om, at der ligger noget mindre Rigtigt deri, og som altsaa

et Medlem, der ellers ikke i og for sig troer at kunne give noget særdeles Bidrag til Spørgsmaalet i Almindelighed, dog kan ønske at fremsføre, netop fordi han troer at kunne virke paa dem, der see en Belsærdssag deri — det er, at man sætter Blikket paa, hvorledes det foreliggende Lovforslag stiller sig overfor den givne Tingenes Tilstand. Hvad er det, man tilfigter ved det foreliggende Lovforslag? Man vil have Loven af 6te April 1855 forandret, og hvorfor vil man det? For det Første mener man, at en uoverstigelig fast Rentefod af 4 pCt. i og for sig er den ønskelige, ja endog for Eiendomsstikkerheden nødvendig. At der ikke er ført noget Beviis derved, og at det kun staaer hen som en Tro ligeoverfor den modsatte Tvivl om den lykkelige Tilstand ved en bunden Rentefod, det troer jeg er Noget, som efter de mange Foredrag, der her ere holdte, maa indrømmes selv af dem, der meest interessere sig for Sagen. Man mener dernæst, — og det er Noget, der ligger de Bedkommendes Standpunkt langt nærmere — at, det være nu som det vil, saa er i alt Fald en uoverstigelig Rentefod af 4 pCt. særlig ønskelig og nødvendig for Eiendomsstikkerheden under de nærværende Forhold. Man siger, at Rentefoden er i Begreb med at sætte sig fast paa 5 eller 6 pCt., dertil har Loven af 6 April 1855 virket hen, og derfor bruges i det Andragende, der foreligger, de Udtryk, at det for Landmanden er haardt fortiden at svare 4 pCt., og at det er næsten umuligt for ham at svare 6 pCt. Det ligger jo nær at spørge: Dersom der nu om en længere eller kortere Tid indtræder saadanne Forhold, og jeg troer ikke, at Noget vil kunne benægte Muligheden deraf, at den mindre Landeieendomsbesidder med Grund kan sige: Det er fortiden haardt for Landmanden at svare 2 pCt., og det er næsten umuligt for ham at svare 4 pCt., skal man saa følge den Svingning og altsaa gaae ind paa at ned sætte Rentefoden til 2 pCt., fordi disse 2 pCt. ere det Høieste, Landmanden under disse Omstændigheder kan præstere? Naar man nu vedtager den foreliggende Lov, og den s. Gr. har bestaaet i 2 Aar, saa vil man ikke, naar Capitalistene forlange 4 pCt., uagtet Eiendomsbesidderne paa Grund af Tidssforholdene ikke kunne svare Mere end